Gatunki zwierząt futerkowych**Borsuk europejski cz. II****DOROTA KOWALSKA, ANDRZEJ GUGOLEK***

Zakład Hodowli Zwierząt Futerkowych, Instytut Zootechniki Państwowy Instytut Badawczy w Balicach k. Krakowa,
ul. Krakowska 1, 32-083 Balice

*Katedra Hodowli Zwierząt Futerkowych i Łowiectwa, Wydział Bioinżynierii Zwierząt,
Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie, ul. M. Oczapowskiego 5/365, 10-719 Olsztyn

Kowalska D., Gugolek A.**The European badger**

Summary

The European badger (*Meles meles*) is the largest member of the mustelid family (Mustelidae) found in Poland. It lives almost all over Eurasia, except northern areas of the former Soviet Union and the Scandinavian countries. The European badger most often inhabits densely wooded areas. It feeds on both animal and plant foods, and is classified as a carnivore. Badger skins are seldom used for clothing. They are usually used for production of skin rugs and accessories, such as hunting bags.

Keywords: European badger, fur animals

Borsuk europejski zamieszkuje najczęściej gęsto zalesione tereny. Szczególnie chętnie bytuje w lasach mieszanych i liściastych, z bogatą podszyciową roślinnością krzaczastą. Przedstawiciele tego gatunku preferują tereny, gdzie mogą kopać głębokie rozgałęzione nory, o skomplikowanej często konstrukcji. Czasami także zasiedlają nory innych gatunków zwierząt, najczęściej lisów. Gatunek ten można także spotkać w pobliżu siedzib człowieka i pól uprawnych, a w Europie Zachodniej pojawia się nawet na obrzeżach miast.

Pożywieniem borsuka może być zarówno pokarm pochodzenia zwierzęcego, jak i roślinnego, uznawany jest więc za gatunek wszystkożerny. Zjada bezkręgowce, takie jak: owady, mięczaki i pierścienice; drobne kręgowce np.: płazy, gady, ptaki i ich lęgi, ssaki owadożerne, gryzonie; zające, potomstwo innych większych gatunków ssaków; miód i larwy z gniazd trzmieli i larwy os oraz padlinę. Znaczącym źródłem pokarmu borsuka są także rośliny, głównie ich części podziemne: korzenie, bulwy, kłącza oraz jagody, owoce, nasiona, grzyby, a nawet trawa. Zbadano, że dobór pokarmu zmienia się sezonowo. Borsuki jesienią preferują pokarm roślinny, a wiosną i zimą zwierzęcy.

Opisywany gatunek prowadzi nocny tryb życia, dużo czasu spędzając pod ziemią, w norze. Często żyje w grupach rodzinnych liczących kilka osobników. Charakterystyczne jest, że zapada zimą w lekki sen, z którego budzi się w cieplejsze dni. W czasie zimowego snu borsuk wykorzystuje nagromadzoną w okresie jesiennym obfitą tkankę tłuszczową.

Okres rozrodczy borsuków zaczyna się w maju i trwa do sierpnia-września. Ciąża trwa najczęściej 7-8 miesięcy, chociaż stwierdzano także przypadki jej przedłużania się z powodu występowania diapauzy. Samica rodzi w miocie 6-7 młodych, najczęściej jednak 3-4 osobniki. Młode borsuki karmione są mlekiem matki

Fot. Pixabay

do 16. tygodnia życia, a usamodzielniają się po około 6 miesiącach. Dojrzałość płciową uzyskują w drugim roku życia. Borsuki dożywają nawet do wieku 10 lat.

W Polsce borsuk jest niezagrożonym, powszechnie występującym gatunkiem łownym, na który można polować od 1 września do 30 listopada, a na terenach obwodów łowieckich, na których występują guszcze przez cały rok.

Piśmiennictwo

1. Bernacka H., Gulda D., Peter E., Święcicka N., Zawisłak J.: Wybrane gatunki ssaków drapieżnych w polskich ogrodach zoologicznych. Wydawnictwo Uczelniane Uniwersytetu Technologiczno-Przyrodniczego w Bydgoszczy 2014.
2. Duda I.: Skóry surowe futrzarskie. Wyd. AE w Krakowie 1992.
3. Gugolek A.: Borsuk europejski (*Meles meles*). Zwierzęta Futerkowe 2015, 10, 26-27.
4. Janiszewski P.: Kiedy borsuki wygrzebią swoje nory? Brać Łowiecka 2017, 8, 42-43.
5. Kowalczyk R., Bunevich A. N., Jędrzejewska B.: Badger density and distribution of setts in Białowieża Primeval Forest (Poland and Belarus) compared to other Eurasian populations. Acta Theriologica 2000, 45, 395-408.
6. Roper T. J.: The European badger (*Meles meles*): food specialist or generalist? Journal of Zoology 1994, 234, 437-452.
7. Sumiński P., Goszczyński J., Romanowski J.: Ssaki drapieżne Europy. Państwowe Wydawnictwo Rolnicze i Leśne, Warszawa 1993.

Adres autora: dr hab. Dorota Kowalska, prof. IZ, ul. Krakowska 1, 32-083 Balice; e-mail: dorota.kowalska@izoo.krakow.pl